

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

27 november 2013

Jaar	2013
Afdeling	1
Nummer	1034
Publicatiedatum	20 november 2013
Agendapunt	11
Datum initiatiefvoorstel	18 maart 2013

Onderwerp

Nader gewijzigd initiatiefvoorstel ter instemming van de raadsleden de heer Van Drooge en mevrouw Shahsavari-Jansen van 18 maart 2013, getiteld: 'Ouderen in de buurt' en kennisnemen van de bestuurlijke reactie

Met dit initiatiefvoorstel stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het nader gewijzigd initiatiefvoorstel van de raadsleden de heer Van Drooge en mevrouw Shahsavari-Jansen van 18 maart 2013, getiteld: 'Ouderen in de buurt'; Mede gezien de bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Ruimtelijke Ordening, Bouwen en Wonen, Grondzaken, Klimaat en Energie, Openbare Ruimte en Groen, Zeehaven en Westpoort, Volkshuisvesting, Wijkaanpak en Stedenbeleid,

besluit:

- I. in te stemmen met genoemd nader gewijzigd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken navolgende voorstellen nader uit te werken en voor te leggen aan de raad ter implementatie:
 1. houd corporaties aan de afspraken;
 2. benut STIFO-gelden voor ouderenhuisvesting;
 3. behoud verzorgingstehuizen voor ouderen;
 4. leegstaande gebouwen geschikt maken voor ouderenhuisvesting;
 5. liftenprogramma;
 6. ondersteun privaat-publieke initiatieven voor ouderenhuisvesting;
 7. urgentieverklaring voor mantelzorgers;
 8. mantelzorg bevorderen door woonvormen;
 9. overleg over nieuwe financieringsmodellen voor ouderenhuisvesting;
 10. informatievoorziening aan ouderen aandachtspunt;
 11. beschermende woonmilieus voor ouderen;
 12. huisdierbestendige woonmilieus voor ouderen;
- III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel

Ouderen blijven steeds langer zelfstandig wonen. Voor een deel gelukkig uit vrije wil, maar voor een deel komt dit ook door vergaande kabinetsmaatregelen om de ouderenzorg te 'extramuraliseren' (van wonen en zorg in een instelling naar alleen zorg thuis). Als gevolg daarvan zullen de komende jaren zeer veel verzorgingshuizen de deuren moeten sluiten. De meeste ouderen blijven het liefst zelfstandig wonen in hun eigen woning, maar helaas is dat lang niet altijd mogelijk, en moeten zij toch op zoek naar een nieuwe woning. Met de voorstellen in dit initiatiefvoorstel beoogt de CDA-fractie om ouderen beter te ondersteunen en meer mogelijkheden te bieden om langer in hun eigen woning te blijven, en ten tweede, om het voor ouderen die toch moeten verhuizen makkelijker te maken om een nieuwe, aangepaste woning te vinden in de vertrouwde eigen buurt.

A. Meer ouderenwoningen

Op dit moment zijn er te weinig woningen in de stad geschikt voor ouderen, of het nu gaat om 'levensloopgeschikte woningen', 'nultredenwoningen' of rolstoeltoegankelijke woningen. Een onderzoek van de Amsterdamse Rekenkamer in 2012 heeft uitgewezen dat er vooral in de stadsdelen binnen de Ring een groot tekort aan deze woningen bestaat.¹ De afspraken tussen gemeente en woningbouwcorporaties voor de bouw van passende sociale huurwoningen voor ouderen zijn de afgelopen jaren niet gehaald, en het is de vraag of het dit jaar en de komende jaren wel gaat lukken. Het extramuraliseren van de zorg leidt echter juist tot een groter beroep op zelfstandige huisvesting.

Voorstel 1: houd corporaties aan de afspraken

De gemeente houdt de woningbouwcorporaties streng aan de geldende afspraken. Zolang de afgesproken doelstellingen niet worden gehaald, moeten corporaties terughoudend zijn met het verkopen van voor ouderen aantrekkelijke 'beganegrondwoningen' of bijvoorbeeld 'liftwoningen'. In Bouwen aan de Stad II, paragraaf 14, is immers het volgende afgesproken: "Daarnaast wordt ingezet op het realiseren van aanpassingen binnen de bestaande voorraad waardoor mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen." Eventuele nieuwe afspraken op dit vlak kunnen gemaakt worden in Bouwen aan de Stad III.

Voorstel 2: benut STIFO-gelden voor ouderenhuisvesting

Het college bestemt Stifo-gelden (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) voor de ombouw of nieuwbouw van ouderenhuisvesting. Hiertoe treedt het college in overleg met de corporaties. Hierbij geldt bij voorkeur een prioritering voor de meest kwetsbare gebieden, met name het centrum en andere gebieden binnen de ring.

¹ Rekenkamer Metropool Amsterdam, *Opvolgsonderzoek Zorgwoningen. Huisvesting voor senioren en gehandicapten in Amsterdam*, 01 september 2012.

Voorstel 3: behoud verzorgingstehuizen voor ouderen

Verzorgingshuizen die leeg komen te staan worden bij voorkeur niet gesloopt, maar zo veel mogelijk gerenoveerd en verhuurd of verkocht aan ouderen. De gemeente treedt daartoe in overleg met de eigenaren van deze verzorgingstehuizen. De gemeente kan hier invloed op uitoefenen bij het vaststellen van de bestemmingsplannen en het uitgeven van vergunningen. Ook stadsdelen worden op dit punt aangesproken en aangespoord.

Voorstel 4: leegstaande gebouwen geschikt maken voor ouderenhuisvesting

Leegstaande en leegkomende gebouwen worden geschikt gemaakt voor ouderenhuisvesting. De Ouderen Advies Raad heeft al onderzoek gedaan naar het Volkskrantgebouw (Wibautstraat), de Brandweerkazerne (Weesperzijde), het Duintjergebouw (Vijzelstraat) en de Van Gendthallen (Oostenburg). Ouderenhuisvesting wordt een speerpunt bij de kantorenloods. Het college onderzoekt de mogelijkheden een verlaagde grondprijs toe te passen bij verbouw van kantoorfunctie naar ouderenhuisvesting.

Voorstel 5: liftenprogramma

Onderzoek of het bij bestaande bouw mogelijk is personenliften te realiseren. Het gaat hier dus niet om de reeds bestaande mogelijkheden voor trapliften. Met name blokken waar twee portieken naast elkaar liggen zouden zich hiervoor kunnen lenen. Onderzoek eveneens of de aangelegde liften kunnen worden bekostigd uit een speciaal 'liftenfonds'. Het liftenfonds ontvangt zijn middelen uit een servicebijdrage van oudere en jongere bewoners die nu of in de toekomst gebruik kunnen maken van de liften. Het college gaat het gesprek aan met de woningbouwcorporaties teneinde te bevorderen dat woningen die voorzien zijn van een lift, binnen de 5% ruimte die corporaties hebben, aangeboden worden aan ouderen.

Voorstel 6: ondersteun privaat-publieke initiatieven voor ouderenhuisvesting

Voer overleg met initiatieven om tot ouderenhuisvesting te komen. Dit overleg dient structureel vorm te krijgen. Treed in het bijzonder in overleg met oudereninitiatieven zoals 'Eigenwijs met leegstand', 'Noorderzon', de Vereniging Akropolis Amsterdam en de woongroep in oprichting 'Old Souls Hang Out' om te komen tot privaat-publieke initiatieven die leiden tot nieuwbouw of verbouw van ouderenhuisvesting.

B. Mantelzorg faciliteren en ondersteunen

Nu de zorg meer wordt geëxtramuraliseerd zijn ouderen zowel voor praktische zaken, als ook in sociaal opzicht, meer op buurtgenoten en mantelzorgers aangewezen. Bij sommige ouderen ligt vereenzaming op de loer. Nu het beroep op mantelzorgers zal toenemen, dienen zij zo goed mogelijk ondersteund te worden.

Voorstel 7: urgentieverklaring voor mantelzorgers

Binnen de huidige systematiek is het mogelijk binnen de 5% vrije toewijzing door corporaties woningen te gunnen aan mantelzorgers. Het college monitort in hoeverre dit bekend is bij mantelzorgers en hoeveel hier gebruik van wordt gemaakt.

Voorstel 8: mantelzorg bevorderen door woonvormen

Faciliteer het samen wonen van gelijkgestemde groepen ouderen, zodat meerdere mensen elkaar mantelzorg kunnen geven. Door ook ruimte te creëren voor bewoning door jongeren in zo'n woongemeenschap wordt tevens in de voortgang van mantelzorg bij het ouder worden van bewoners voorzien.

Denkbaar is bijvoorbeeld het (ver)bouwen van een complex waarbij de hogere verdiepingen van liften zijn voorzien. Wanneer er daar een woning vrijkomt, hebben mensen van bijvoorbeeld 55+ die reeds in het complex wonen voorrang voor zo'n woning met lift.

C. Zoek financiering

Ouderen die zelfstandig wonen, dragen in beginsel zelf hun woonlasten. Indien ouderen zich niet meer kunnen redden doordat mantelzorgers te ver weg wonen, burenhulp ontbreekt en de woning ongunstig gelegen is voor boodschappen en sociale activiteiten, zullen zij eerder een aanspraak maken op zorgvoorzieningen (verpleeghuis, thuiszorg, etc.), die voor de gemeenschap en voor de gemeente Amsterdam veel duurder zijn.

Aan de gebrekkige ouderenhuisvesting hangt in die zin ook een groot prijskaartje voor de gemeente, zorgverzekeraars en het Rijk. Het is daarom van belang om te kijken of deze partijen op nieuwe manieren betrokken kunnen worden in de financiering van ouderenhuisvesting.

Voorstel 9: overleg over nieuwe financieringsmodellen voor ouderenhuisvesting

Goede ouderenhuisvesting voor zelfstandig wonende ouderen leidt tot lagere zorgkosten elders. Treed in overleg met verzekeraars, Rijk en ouderenorganisaties om te komen tot nieuwe financieringsmodellen voor ouderenhuisvesting. Een deel van de hogere woonlasten die ontstaan doordat ouderen in een aangepaste woning gaan wonen, zou uit andere bron kunnen worden gefinancierd als daardoor de zorgvraag elders afneemt.

D. Ouderenservicepunt

Op het moment dat ouderen om medische redenen moeten verhuizen, beschikken zij vaak niet meer over de capaciteiten om zich optimaal te informeren over de mogelijke woningen. Zo brengt Woningnet sinds 2011 geen papieren woonkrant meer uit.

Voorstel 10: informatievoorziening aan ouderen aandachtspunt

Informatievoorziening aan ouderen moet een speerpunt zijn bij Woningnet, de wijksteunpunten wonen en andere (door de gemeente gesubsidieerde) organisaties die gericht zijn op huurdersondersteuning. Het college monitort of met name ouderen zonder computer langs deze weg voldoende geïnformeerd en geholpen worden.

E. Veilige ouderenwoningen

Ouderen zijn een extra kwetsbare groep als het gaat om veiligheid. Extra maatregelen om de veiligheid voor ouderen in hun woningen te waarborgen zijn daarom wenselijk.

Voorstel 11: beschermende woonmilieus voor ouderen

Ouderen stellen prijs op een veilige, rustige openbare ruimte rond hun woning. Het 's nachts af kunnen sluiten van een deel van de openbare ruimte rond ouderenwoningen - zoals bijvoorbeeld bij hofjes - kan daar een bijdrage aan leveren. Bevorder de mogelijkheden hiertoe bij het bouwen van nieuwe ouderenwoningen.

Voorstel 12: huisdierbestendige woonmilieus voor ouderen

Voor veel ouderen is een huisdier van groot belang. Bij het realiseren van ouderenhuisvesting voor ouderen is er aandacht voor het belang van huisdieren.

Stukken

Meegestuurd

Bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke initiatiefvoorstel
Wijzigingen ten opzichte van het vorige gewijzigde initiatiefvoorstel
n.v.t.

Ter inzage gelegd

De leden van de gemeenteraad van Amsterdam

A.H. van Drooge
M.D. Shavsavari-Jansen
